Ao. 1831. | **No. 88.**

GRONINGER COURANT.

Vrijdag | *den 4 November.*

De KAMER VAN KOOPHANDEL EN FABRIJKEN te *Groningen* maakt bij deze bekend, dat, naar aanleiding eener dispositie van den Heer Directeur-Generaal voor de Marine, dd. 26 October, La. B No. 86, al de plaatsen geleen aan de kusten van de rivier de *Elbe* tot aan de rivier de *Wezer*, alsmede de plaatsen aan laatstgemelde rivier gelegen, zullen worden gerangschikt in de *twede* Cathegorie en dat de van daar komende Schepen aan eene quarantaine van *ien* dagen zullen moeten worden onderworpen, terwijl de plaatsen aan de *N. O. zide* van de *Eems* gelegen vooreerst in de *derde* Cathegorie zijn gerangschikt en diensvolgens aan eene quarantaine van *drie* dagen blijven onderworpen.

De Kamer van Koophandel en Fabrijken voornoemd.

Groningen
den 3 November 1831:

P. DAMSTÉ,
Vice-President.
U. G. SCHILTHUIS, Jz.,
Fungd. Secretaris.

Die genegen mogt zijn, om ten dienste van het *Stads Ziekenhuis*, bij inschrijving, te willen leveren *een honderd stuks* EEN MANS BEDDELAKENS, kunnen zich ter Stads Secretarij vervoegen, alwaar de Conditiën benevens het Model tot aan den 5 dezer ter lezing en bezigtiging zullen liggen.

POLEN.

WARSCHAU *den 23 October.*

In de Warschausche Courant leest men het volgende:

„Tegenstrijdigheid is een der meest gewone gebreken van den mensch. Gemakkelijk laat hij zich door zijne hartstogten medeslepen, en bezwaart zich dan over de nadeelige gevolgen, welke juist deze hartstogtelijke handelwijze hem berokkend heeft. Een nieuw bewijs hiervan zijn de laatste gebeurtenissen in dit land, waar men zich blindelings in den oorlog heeft gestort en nu over de nadeelen klaagt, welke dezelve te weeg bragt. Zoo hoort men ook vele bezwaren over het verplegen der Russische armee, beklaagt zich over den Russischen soldaat, en vergeet, dat niet aan hem, maar aan de verderfelijke maatregelen der revolutionaire regering deze bezwaren te wijten zijn. Toen de Russische armee de grenzen van het koningrijk overtrok, werden de doelmatigste bevelen ter handhaving van de orde uitgevaardigd, en de soldaat, aan strenge krijgstucht gewoon, eerbiedigde gewillig den eigendom van den vreedzamen inwoner. De noodige levensmiddelen werden dadelijk den eigenaar in geld vergoed, en voor de ontnomene voeraadje regelmatige kwitantiën afgegeven. Zoo naderde het leger tot aan den Bug, en gering was voorzeker het verlies, dat eenige eigenaren in deze landstreek ondergingen. Anders was het aan gene zijde van die rivier. Binnen eene kleine ruimte beperkt, wilden de insurgenten hier dezelfde middelen aanwenden, die Keizer *Alexander* bij zijnen kampstrijd tegen *Napoleon* voorgeschreven had. Rusland, hetwelk honderd duizenden van quadraatmijlen telt, mogt toenmaals altijd eenige deelen prijs geven, om het geheel des te zekerder te bewaren; maar hoe veel land had Polen op te offeren, hetwelk men binnen weinige dagen doortrekken kan. Honderde van steden, onnoemelijke hulpbronnen en eene schier eindelooze linie tot den terugtogt bleef voor de Russische armees na de inneming van Moskou over; op welk steunpunt konden de insurgenten na den val van Warschau rekenen? En daarbij werd het ongelukkige land tot het nemen dezer verderfelijke maatregelen genoodzaakt. In alle steden en dorpen aan gene zijde van den Bug, waar de Russische troepen verschenen, vonden zij geen enkel overheidspersoon, niemand, tot wien men zich tot regelmatige verkrijging der behoeften konde wenden. Uren ver van den weg af moesten derhalve kleine afdeelingen troepen gezonden worden, ten einde het noodige op te halen, en natuurlijker wijze kon hierbij geene controle meer plaats vinden: de soldaat nam dikwijls meer, dan hij noodig had; veel werd verloren en vernield, en de ongelukkige landman moest voor de dwaze maatregelen der regering boeten, die zich de vaderlijke noemde. Deze korte en waarachtige schets schijnt allezins gepast te zijn, daar het eene der eerste zorgen van de revolutionairen was, alles schandelijk te verdraaijen, en de gedragingen van den Russischen soldaat, alsmede die zijner aanvoerders, met het gift der vuigste lastering te bezoedelen."

Van den 25sten. Gisteren is alhier de tijding ontvangen, dat de vesting Zamosc zich onvoorwaardelijk aan de genade van Z. M. den Keizer en Koning heeft onderworpen. Het garnizoen bestond uit 4200 man.

— Er heeft thans dagelijks te 10 uren, in tegenwoordigheid van den grootvorst *Michaël* en den prins *Paskewitsch*, eene inspectie plaats van de Russische troepen, welke zich in deze stad bevinden.

— Volgens eene dezer dagen gedane telling, is het zielental in deze stad tegenwoordig 113,943, de dagelijks alhier aankomende personen niet medegerekend. De bevolking is dus in den loop dezes jaars ongeveer met 25,000 verminderd, waaronder 15,000 mannen en 10,000 vrouwen.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

WEENEN *den 26 October.*

De gezondheids-toestand betert zich alhier en in de omstreken over het algemeen. De *cholera* neemt dagelijks af, waarom het hof in den loop van de aanstaande week Schönbrunn zal verlaten, om alhier den Hofburg te betrekken. Binnenlands zijn thans alle kordons-inrigtingen opgeheven, en alleen aan de grenzen van Italië en Tirol bestaat nog een militair kordon, hetwelk met dat van Beijeren in verbindtenis staat.

— Uit de volgende berigten blijkt, dat het in Turkije nog in geenen deele rustig is, maar in tegendeel het grootste gedeelte van dat rijk zich in opstand bevindt:

„*Belgrado den 9 October.*

„Uit goede bronnen hebben wij eindelijk berigten, welke den snellen terugtogt van den Grootvizier naar Bitoglia, als ook de reden, waarom de Bosnische troepen van het verder voortdringen afgezien en eene onderwerpings-akte aan den Grootvizier afgezonden hebben, ophelderen. Gelijk bekend is, hadden de Bosniërs bij Koscova den Grootvizier een verlies toegebragt, en hem daardoor tot den terugtogt naar Macedonië gedwongen. Op dezen terugtogt ontving de Grootvizier bevel van den Sultan, om 15,000 man naar Konstantinopel terug te zenden, ten einde de oproerlingen en brandstichters te bedwingen. Terwijl hij aan dit bevel gehoorzaamde, zag hij zich buiten staat, tegen de Bosniërs, wier kracht hij had leeren kennen, iets te ondernemen, en hen het verder voortdringen te beletten. Hij nam derhalve zijne toevlugt tot onderhandelen, waartoe de Bosniërs ook genegen waren, doch ook voorstellen deden, zoo als dezelve van overwinnaars te verwachten zijn. Zij vorderden eene som van 3000 beurzen of 1,500,000 piasters voor oorlogskosten, het behoud van het tegenwoordig *status quo* in Bosnië, amnestie voor *Mustapha*, pacha van Scutari, enz. — De Grootvizier bewilligde in al deze vorderingen, onder voorbehoud van de ratificatie van den Grooten Heer te zullen afwachten, alleen om slechts den marsch der Bosniërs naar het binnenste des rijks, waardoor de ontevredenen in Macedonië en Albanië ondersteuning zouden ontvangen, te verhinderen. De Bosniërs staan tegenwoordig bij Pesreni, aan de grenzen van Macedonië, gereed, om in dat gewest te trekken, wanneer de Porte hare voorstellen niet aanneemt, terwijl een ander korps naar Scutari zal trekken, om *Mustapha*-pacha te ontzetten."

FRANKFORT *den 26 October.*

Luidens brieven uit Weenen, van den 20sten, had de afschaffing der erfelijkheid van den Pairs-adel in Frankrijk, schoon vooruit gezien, in die hoofdstad geenen gunstigen indruk gemaakt, en men begon minder vertrouwen te voeden op eene rustige ontwikkeling en gunstige voleinding der jongste Fransche omwenteling. Daarentegen was de verwerping der reform-bill, door de Engelsche Pairs, met verbazing vernomen, aangemerkt men het algemeen gevoelen te zeer met die verandering ingenomen oordeelde, dan dat de Lords zich daartegen zouden hebben durven verzetten; men dacht echter, dat het ministerie van *Grey* zou voortduren. In Polen heerschte de volkomenste rust.

Te Modlin was zeer veel ammunitie gevonden. Men speculeerde zeer op l-veringen aan de Russen, en verwachtte hieruit verlevendiging voor den hand-

De maatregel der Oostenrijksche regering, volgens welken Dalmatie en h- Kustenland door een kordon van de Duitsche Staten der Monarchij gescheiden en daarentegen alle afscheidingen naar den kant van Italië opgeheven worden heeft inzonderheid Triest bevoordeeld, tegen hetwelk, uit vrees, zegt men, uit wangunst, Venetie eene strenge quarantaine had ingevoerd. Krachtens e- nader besluit van den 10 dezer, is ook Tirol buiten het kordon gesloten en d- deszelfs gemeenschap met Italië vrijgesteld. Nogtans zal de quarantaine-t- tusschen Tirol aan den eenen en Binnen-Oostenrijk met Salzburg aan den and- ren kant slechts van 5 dagen zijn, terwijl dezelve aan de grenzen van Lombardij en het Kustenland tien dagen moet duren.

HAMBURG *den 28 October.*

De uitbreiding der *cholera* schijnt zich in de twee laatste dagen plotseling ve- [...] zieken 42 [...] den 26sten 36 geweest was, is de opgave gisteren slechts 11 en heden 28 g- weest. Het gezamenlijk getal der ziek gewordenen is thans 520, waarvan [...] genezen en 274 gestorven zijn; nog steeds is het getal der mannelijke lijders me- dan eenmaal grooter, dan dat der vrouwelijke. — Te Altona waren tot gisteren in alles 14 personen ziek geworden.

De Hamburger Engelsche manufaktuurwaren-handelaars hebben, ter weêrlegging van een gerucht, doen aankondigen, dat zij het stellige voornemen hebben de Martini-mis te Frankfort aan den Oder te bezoeken, en dat reeds meer dan 3 vrachtwagens met waren van Hamburg, zonder Hamburg te hebben aangedaan verzonden geworden zijn.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN *den 28 October.*

Met de meeste belangstelling ziet men alhier berigten uit Holland en België te gemoet, wegens het aannemen of afwijzen van de jongste voorstellen der Conferentie.

Het ministeriële ochtendblad, de *Times*, meent, dat de Belgen zich gewis aan die voorstellen zullen onderwerpen; — dat zij zullen luisteren naar den raad van hunnen Vorst, terwijl zij niet meer het vooruitzigt hebben, om achter het schild van Frankrijk zich te weer te stellen, — en dat het land, hetwelk zoo zeer naar rust verlangt, gereedelijk zal genoegen nemen in eene beschikking, welke het genot des vredes belooft. — Voorts wenscht genoemd blad, dat de onzekerheid wegens het besluit van de Nederlandsche regering, als welke zich tot nog toe niet bepaaldelijk, noch in den eenen, noch in den anderen zin verklaard had, ten spoedigste moge worden opgeheven, vermits dezelve groote ongerustheid baart.

FRANKRIJK.

PARIJS *den 26 October.*

(*Uit eenen brief.*) Alhier is per telegrafisch berigt van Toulon de tijding aangekomen, dat de Graaf *Capo d'Istrias*, president van Griekenland, is vermoord geworden. Dat is dus wederom een gouvernement, waarvoor de Europesche gekroonde hoofden, en welligt de heeren der Londensche Conferentie zullen te zorgen hebben. Wij gelooven echter, dat de toevloed van kandidaten niet zoo zeer groot zal zijn, en dat men niet zoo gemakkelijk Vorsten zal vinden, die tot allen prijs eenen schepter begeeren. De onaangename ondervindingen, door welke de Koningen van nieuwen datum dagelijks worden getroffen, zijn niet zeer geschikt, om de liefhebbers voor de nieuw gefabriceerd wordende troonen aan te wakkeren.

— Zondag zijn te Vincennes, in tegenwoordigheid van den Koning en Keizer don *Pedro*, proeven genomen met verscheidene nieuw uitgevonden vuur- en andere kogels. Daarbij is een kruidwagen in den brand geschoten, die in de lucht gesprongen is, en hebben de Koning benevens zijn gezelschap, die te digt stonden, groot gevaar geloopen van gekwetst te worden.

— In de Kamer is door den heer *Amilhau*, namens de kommissie, die het voorstel van den heer *de Briqueville* onderzocht heeft, deswege verslag gedaan. Daaruit bleek, dat zij van oordeel was, dat *Karel X* en zijne familie ten eeuwigen dage uit Frankrijk behoorden verbannen te worden, doch dat men daarbij de bedreiging van de doodstraf niet moest voegen. Voorts raadde zij aan, dat de verbannenen gedwongen zouden worden, om binnen den tijd van zes maanden hunne goederen, in Frankrijk gelegen, te verkoopen. Nog heeft zij voorgedragen, dat bij de wet, op dit stuk te maken, ook de familie van *Napoleon Bonaparte* in die verbanning begrepen zou worden. Eerstdaags ziet men de discussie hierover te gemoet.

Van den 27sten. De hertog van *Rovigo* is werkelijk benoemd tot opperbevelhebber van onze militaire magt te Algiers, en de heer *Pichon* tot burgerlijk administrateur van die kolonie. Beide zullen spoedig vertrekken, om de hun toevertrouwde posten te gaan bekleeden.

— Het vermoorden van den president van Griekenland, den graaf *Capo d'Istrias*, bevestigt zich door brieven van den heer *Eynard*, die zegt, dat het ongeluk, hetwelk den graaf vermoord heeft, ook diens vaderland ten gronde heeft geholpen.

— Het gouvernement heeft de verzekering ontvangen, dat België het vredesverdrag aanneemt. De zwarigheid zit alleen bij Holland, waaraan, volgens de Fransche dagbladen, België opgeofferd wordt.

— Uit Afrika hebben wij geene gunstige berigten. De revolutie neemt in Marokko meer en meer de overhand. De Bey van Constantine ondersteunt de opstandelingen, die de stad Bona op de Franschen veroverd hebben, en bedreigt zelfs Algiers. Indien Frankrijk geene geduchte maatregelen neemt, zou de kolonie spoedig gevaar loopen.

Van den 28sten. Omtrent den moord van den President van Griekenland heeft men de volgende bijzonderheden vernomen:

Toen graaf *Capo d'Istrias* den 9 October te Napoli zich, volgens gewoonte, des morgens naar de kerk begaf, om er de godsdienst bij te wonen, werd op hem door twee personen, die aan de kerkdeur stonden, een pistoolschot gelost en hem gelijktijdig een dolksteek in den onderbuik toegebragt, waarop hij dadelijk den geest gaf. De moordenaars waren *Constantijn* en *Georges Mavromichalis*, de zoon en broeder van *Pietro* bey, die sedert Januarij op de citadel gevangen zit. *Constantijn* werd op de plaats zelve door de lijfwacht van den President afgemaakt, doch *Georges* vlugtte in het huis van den Franschen consul, die weigerde, hem aan de woede van het volk, dat hem wilde ombrengen, over te leveren, maar beloofde hem in handen der justitie te zullen overgeven, zoodra hem dit op eene officiële wijze zou gevraagd worden. De Senaat is spoedig bijeen gekomen, om eene kommissie van bestuur te benoemen, totdat de nationale vergadering vereenigd zijn zal. Napoli was vrij rustig en de militaire magt nam gepaste maatregelen, om alle onordelijkheden te beletten. De Fransche bevelhebber *Lalande* en de Engelsche kommandant hadden ook middelen in het werk gesteld, om de onderdanen hunner natiën te beschermen.

Men zegt, dat de provisionele regerings-kommissie uit drie leden bestaat, met *Conduriotti* aan haar hoofd.

— Een ministerieël blad, *le Stenographe des Chambres*, behelst heden het volgend artikel: „Men zegt, dat onderscheidene Vorsten van het Duitsche bondgenootschap, op aanhitzing van Pruissen, besloten hebben, om de inkomende regten op de Fransche wijnen te verdriedubbelen; het tarief dezer regten wordt als eene daad van vijandelijkheid van Pruissen tegen Frankrijk beschouwd."

— *Le Memorial Bordelais* maakt eenen brief van Lissabon, van den 14 dezer, publiek, houdende, dat, volgens het berigt van eenen kapitein van een aan de Azorische eilanden aangekomen schip, de constitutionelen op Terceira een leger van 10 a 12,000 man en eene flotille van 3 brikken en 3 goeletten bezitten. De vijandelijkheden tegen de Portugesche schepen hadden den 13 len September moeten beginnen. De expeditie tegen Portugal werd als kort op handen zijnde beschouwd.

NEDERLANDEN.

CITADEL ANTWERPEN *den* 26 *October.*

(*Uit eenen brief.*) Het schijnt, dat er vooreerst nog geen plan is, om deze esting te ontruimen; ten minste voor eenige dagen is hier nog eene aanzienlijke ezending bedden-fournitures, zoo als stroozakken, hoofd-peluwen, dekens en kens aangekomen, en naar ik verneem, worden er ook nog eetwaren verwacht, oewel wij thans daarvan nog zoo veel in voorraad hebben, dat wij ten minste oor 1832 nog voor geen' hongersnood behoeven bevreesd te zijn. Gisteren zijn ier ook circa honderd man aangekomen, die in België krijgsgevangen gezeten ebben, en nu deel maken van een detachement troepen, dat voor de hier garizoen houdende afdeeling infanterie bestemd en 124 man sterk was.

In de stad zijn zij druk bezig met het barrikaderen en opwerpen van verchansingen, zoodat zij, behalve het verschanste kamp, dat rondom het dok ingelegd is, ook nog aan de sluis bij de Kookhuizen der koopvaardijschepen eene atterij moeten opgeworpen hebben, om onze kanonneerbooten en andere snertchuiten het opvaren te beletten. Men zeide, dat er eergisteren reeds 69 vuurionden, waaronder 11 mortieren, tusschen dat punt en het fort du Nord, p de Schelde gerigt stonden. Rondom de Bagijnenpoort is ook alles van ukken voorzien; zoo staan, onder anderen, van het fort Monte-Bello, at bij het uitkomen dier poort gelegen is, kanonnen ons aan te gapen, terwijl et daarbij gelegene bastion almede met stukken beplant is. In de Kloosterraat zijn versperringen van Spaansche ruiters gemaakt, en overal langs het asteelplein zijn gaten in de muren gemaakt, om er des noods door te schieten. ij ziet dus, dat zij het goed meenen; maar wij zullen daarom toch niet nalaen, om, zoodra het woord *voorwaarts* weder door de gelederen klinkt, er duchg op los te branden en, als het zijn moet, hen wel uit de Scheldestad doen erkassen.

'S GRAVENHAGE *den* 30 *October.*

Naar men verneemt, hebben de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal het ontwerp, tot vermindering van het getal leden der algemeene Reenkamer, reeds onderzocht, en zullen Dingsdag met de financiële voordragten telling van de begrooting der Staats-behoeften voor 1832; 2°. dat, houdende epalingen omtrent den aankoop en de aflossing van schuld over 1832; 3°. dat, oudende bepalingen omtrent het intrekken der schatkist-biljetten over 1832; 4°. dat, tot vaststelling van middelen ter bestrijding van de uitgaven, begrepen n de begrooting der Staats-behoeften over 1832; 5°. dat, betreffende de verhooging van het kapitaal in obligatiën à 5 pCt., daargesteld bij de wet van den 3c November 1830 (*Staatsblad* no. 81); 6°. dat, omtrent de grondbelasting over 1832; 7°. dat, tot verbetering van het middel van het personeel, ook door bijvoeging van eenen nieuwen grondslag op de bouwpaarden en het rundvee, en tot verbetering van het patentregt; 8°. dat, tot verbetering van sommige accijnsen, en tot invoering van een accijns op den turf en de steenkolen; 9°. dat, tot invoering van een accijns op de zeep; 10°. dat, betrekkelijk eene periodiek te betalen schadeloosstelling, voor het gemis der regten van overgang van onroerende goederen in de doode hand; en 11°. dat, bevattende sommige wijzigingen in de bestaande wetgeving, nopens de regten van registratie, overschrijving en zegel.

Van den 1 *November.* Bij het ontwerp van wet, hetwelk in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 21 October door Zijne Excellentie den minister van financiën is overgelegd, houdende eenige wijziging in de bestaande wetgeving nopens de regten van registratie, overschrijving, zegel en successie, wordt onder anderen voorgedragen, dat alle catalogussen van boeken, van rariteiten en kunstvoorwerpen, mitsgaders alle catalogussen of notitiën van meubelen en andere goederen, zonder onderscheid, aan de bepalingen van het zegelregt zullen worden onderworpen.

Bij art. 30 der project-wet wordt voorgesteld, dat aan een zegelregt van vijfentwintig centen zal worden onderworpen iedere advertentie, bekendmaking of aankondiging, geplaatst in een daartoe bestemd blad of in eenig ander nieuwspapier of courant, binnen het Rijk gedrukt en uitgegeven wordende, en zulks voor elke plaatsing. Hiervan zijn uitgezonderd:

1°. De advertentiën, bekendmakingen en aankondigingen, door openbare autoriteiten gedaan, andere dan die, welke tot aanbestedingen, verkoopingen, verhuringen of verpachtingen betrekking hebben;

2°. Die, welke eene oproeping tot liefdadigheid ten onderwerp hebben, en

3°. De programma's van genootschappen tot bevordering van kunsten en wetenschappen en van den landbouw.

Van een bijzonder zegel zullen worden voorzien de volgende akten en stukken, en zulks zonder onderscheid, welke ook de grootte zij van het daartoe gebruikt wordende papier:

1°. Van een zegel van vijf gulden, de buitenlandsche paspoorten;

2°. Van een zegel van eenen gulden, de binnenlandsche paspoorten, en

3°. Van een zegel van dertig centen, de akten van patent op neringen, bedrijven en scheepvaart.

Er zal geen minder zegel, dan dat van 45 centen kunnen worden gebruikt:

1°. Voor geheel of gedeeltelijk gunstige beschikkingen, besluiten of antwoorden, door openbare autoriteiten, besturen en instellingen, in minuut of in afschrift, of bij uittreksel uitgereikt, op verzoekschriften, memoriën en adressen, daaraan ingediend of ten voorschreven einde medegedeeld, geene uitgezonderd;

2°. Voor de minuten van akten van den burgerlijken stand, daaronder begrepen certificaten van huwelijks-afkondiging, voor die van notarissen, griffiers en secretarissen, mitsgaders voor authentieke afschriften en uittreksels van niet geprotokolleerde stukken (hiervan zijn uitgezonderd de akten van notarissen, die in bevret of als oorspronkelijk stuk worden uitgegeven);

3°. Voor de minuten van de processen-verbaal van deurwaarders en griffiers, wegens verkoopingen van meubelen en andere goederen, ten hunnen overstaan gehouden;

4°. Voor de minuten van arresten, vonnissen, processen-verbaal en verdere stukken van de hoven, regtbanken en vredegeregten, en

5°. Voor de minuten van akten en contracten, van welken aard en inhoud ook, door openbare besturen, openbare of aan openbaar gezag onderworpene gestichten en instellingen met partikulieren aangegaan, en voor de verdere stukken, welke door die besturen, gestichten en instellingen, hetzij *in originali* hetzij bij afschrift of uittreksel, aan partikulieren of aan ambtenaren in hun persoonlijk belang uitgereikt of te hunnen behoeve opgemaakt worden (hiervan zijn uitgezonderd de attestatiën *de vita*, benoodigd tot het ontvangen van lijfrenten of pensioenen ten laste van den Staat, mitsgaders de quitantiën van betaling, welke allen op papier van mindere grootte mogen geschreven worden).

— Uit de berekeningen, strekkende tot grondslag van de begrooting over den jare 1832, blijkt, dat de kosten, vallende op de buitenlandsche zendingen en consulaten, voor dit jaar op *f* 501,400 geraamd zijn.

Voor jaarwedden en toelagen aan onderwijzers der middelbare en lagere scholen is geraamd eene som van *f* 115,800, waarvan het bedrag voor de provincie Noordbraband alleen bepaald is op eene som van *f* 44,242,50.

De kosten voor het dapartement van marine zijn op *f* 6,500,000 berekend. Voor dit hoofdstuk is *f* 177,000 minder geraamd, dan voor het jaar 1831 is toegestaan; men vleit zich voorts, dat bij het herstel van den vrede eene meer aanzienlijke vermindering zal kunnen worden tot stand gebragt.

De behoeften voor het departement van oorlog zijn, op den voet van vrede, volgens de thans nog bestaande formatiën, op eene som van *f* 14,275,427 geschat. Op de begrooting is evenwel slechts eene som van *f* 12,100,000 uitgetrokken, omdat men vertrouwt, bij herstel van den vrede, de uitgaven reeds over 1832 tot die som te zullen kunnen terug brengen, terwijl men zich voorstelt die in het vervolg nog verder te verminderen.

— Bij Koninklijk besluit van den 14 September laatstleden is bepaald, dat de gemeenten niet gehouden zijn, om onderstand te verleenen aan de betrekkingen van zoodanige dienstdoende personen, welke zich voor eenen langeren tijd verbonden hebben, dan de tegenwoordige nood des Vaderlands zal duren.

— Eenige weken geleden, is door zekeren arbeider onder Ter Heyde, *Arie Koen* genaamd, een zeldzame gouden penning van den Romeinschen Tiran, *Marcus Aurelius Victorinus*, die van het jaar 264 tot 268 onzer jaartelling geregeerd heeft, gevonden, nagenoeg zeven of acht voeten in den grond, bij het bewerken van een stuk duingrond, gelegen tusschen Ter Heyde en Monster, van ouds genaamd het *Copier* en toebehoorende aan den heer *de Vries Robbé*. Deze penning vertoont aan de eene zijde het gelauwerde en geharnaste borstbeeld van den Tiran, gewapend met eenen staf in de eene hand, en een versierd schild in de andere; rondom leest men:

IMP. VICTORINUS. P. F. AUG.

De keerzijde stelt den Tiran staande voor, hebbende eene lans in de linkerhand, en de regter toereikende aan eene geknielde vrouw, welke in haren linkerarm een hoorn des overvloeds draagt. Het omschrift is aldus:

INDULGENTIA. AUGUSTA.

De penning is gevat in een' gouden ring, die omgeven is met een achtkantig gden sieraad, aan hetwelk een oog van hetzelfde metaal gehecht is. Door dit saad mag deze penning gerangschikt worden onder die zeldzame soort van aeke medailles, welke onder den naam van *Medaillons* bekend staan, waarvan vral in het goud, de kabinetten gemeenlijk slechts enkele bezitten. Uit dit opunt verdient deze penning opmerking, alsmede omdat deszelfs keerzijde, vr zoo verre men heeft kunnen nagaan, tot hiertoe onbekend is.

Dit zeldzaam stuk is door den opzigter van het Koninklijk kabinet van penngen aangekocht, niet slechts omdat het op zich zelf waardig was, een deel v de schoone Koninklijke verzameling te maken, maar ook en wel voornameli, omdat het hier te lande en zoo nabij deze residentie gevonden is. Hoe de penning overigens gekomen is ter plaatse, waar dezelve gevonden is, en w waar thans duingrond is, kan niet bepaald worden. Waarschijnlijk strekte in vroegere tijden de duinen zich niet zoo ver landwaards in, als zij nu d n, en kan die plaats alstoen bewoond en bebouwd zijn geweest. Hoe dit zi, dit belangrijk gedenkstuk bewijst op nieuw het verblijf der Romeinen in die streken.

AMSTERDAM *den* 31 *October.*

— De Brusselsche *Courrier* bevat het volgende uittreksel uit eenen brief van Atwerpen, in dato den 28 October: Het is onwaar, dat de Engelsche vloot op de Snelde is verschenen. Een Antwerpsche loods, gisteren namiddag van Vlissingen ei dezen morgen vroeg hier aangekomen, berigt, dat bij zijn vertrek nog niets vn de Engelsche vloot bekend was. Wat wij echter verzekeren kunnen, is, dt gisteren ter reede ven Ostende een Engelsch oorlogsschip is aangekomen, ten einde den Belgischen handel te beschermen.

— In het *Journal de Commerce d'Anvers*, van den 28 dezer, leest men: Wij hebben gisteren gemeld, dat een Engelsch smaldeel naar de Hollandsche kusten was gestevend, om het hervatten der vijandelijkheden te beletten.

Een brief van Ostende meldt heden, dat aldaar een stoomschip is aangekomen met depêches, en dat hetzelve om Antwerpsche loodsen heeft gevraagd, ten einde een Engelsch eskader de Schelde op te loodsen.

Van den 1 *November.* In de *Preussische Staats-Zeitung* van den 28 Oct. leest m berigt uit Warschau: „Den 20 dezer kwam de directeur der Poolsche bank, graaf *Hendrik Lubiensky*, [illegible] de bankgelden, welke de revolutionaire regering bij haren aftogt uit Warschau, op den 8sten der vorige maand, had medegenomen, in derzelver geheel weder hier aan. Het behoud van zulk een aanzienlijk kapitaal, dat anderzins ware verspild geworden, en nu dienen kan, om het krediet van eene onzer belangrijkste instellingen te grondvesten, hebben wij te danken aan de ijverige zorg van dezen ambtenaar, die zich onophoudelijk voor de onschendbaarheid dier gelden verhief, als makende zij de dotatie der bank uit."

— Wij ontvangen heden de Brusselsche en andere Belgische dagbladen van tot op gisteren, en geven daarvan de volgende uittreksels:

Gisteren gedurende den geheelen namiddag heeft er bij het Engelsch gezantschap eene groote levendigheid plaats gegrepen. Sir *Robert Adair* heeft achtervolgens drie koeriers afgevaardigd. (*Courrier.*)

— Twee Engelsche stoombrikken, te Ostende binnengekomen, zijn door de Conferentie ter beschikking van sir *Robert Adair* gesteld, om onverwijld de Engelsche vloot te gaan waarschuwen, indien de Hollanders de vijandelijkheden mogten hervatten. (*Courrier.*)

— Lord *Durham*, schoonzoon van lord *Grey*, Engelsch kabinetsraad, wordt te Brussel verwacht. Zijne lordschap doet deze reis met oogmerk, om aan den Koning een bezoek te geven. (*Moniteur.*)

— Wanneer onze vriend en getrouwe bondgenoot *Lodewijk Philips* eischt, dat wij hem de kosten betalen van de onlangs door zijne troepen in België gehoudene *militaire promenade*, dan mogen wij met regt ook verwachten, eerlang, onder den vorm van een laatst protokol, de rekening te ontvangen van vacatie-, verblijf- en reiskosten, de uitgave voor koeriers, estafetten, papier, pennen, lak, ouwels, vuur en licht, en van verdere ongelden, te restitueren aan de Conferentie, die zich wel tot de schikking onzer zaken heeft willen verledigen. (*Lynx.*)

— De Antwerpsche kiezers zullen eerlang eenen senateur moeten benoemen, ter vervanging van den heer *van Havre-Etiers*, die dezen post niet heeft kunnen aannemen. De meesten, althans de verstandigsten, schijnen besloten te hebben, den heer *Dubus de Ghisignies* hunne stem te geven. Ook dat is nog een voorwaartsche stap ten goede. (*Journ. de G.*)

— Wij vernemen, dat twee Engelsche oorlogsbrikken gisteren morgen te Ostende zijn binnengeloopen. Eene misvatting was oorzaak, dat op de eerst aankomende, alvorens herkend te worden, eenige kanonschoten van onze batterijen werden gelost. Het oogmerk van dit bezoek is ons onbekend. (*Emancipation.*)

— Het Engelsche gouvernement heeft de regten op de gedrukte katoenen afgeschaft. Terstond daarop is een nieuw dagblad, op katoen gedrukt, met den titel van „*Staatkundige Neusdoek* (*Political Handkerchief*)" in het licht gekomen. Het wordt voor den halven prijs der overige, onder het zegelregt verdrukte nieuwspapieren, uitgegeven. (*Journal d'Anvers.*)

— De discussiën in de Kamer der Afgevaardigden, betrekkelijk de 24 artikelen, zijn nog niet ten einde gebragt. In geheim committé heeft *de Meulenaere* het 48ste protokol voorgelezen, waarbij de schuldverdeeling op de volgende wijze wordt bepaald:

	Jaarlijksche renten.
De helft der sedert de vereeniging gemaakte schuld	*f* 5,050,000.
Austro-Belgische schuld	„ 750,000.
Overgebragte Fransche schuld	„ 2,000,000.
Schadevergoeding voor de binnenlandlandsche vaart en commerciële voorregten	„ 600,000.
	f 8,400,000.

Te dier gelegenheid verklaarde *van de Weijer*, vóór zijn vertrek uit Londen aan lord *Palmerston* gevraagd hebbende: of de Belgen, de 24 artikelen verwerpende, door de vijf Mogendheden zouden worden aangevallen, van den Lord ten antwoord te hebben bekomen: „niet door vijf, maar door zes." Dat overigens in dit geval de Belgische havens geblokkeerd en de aan Holland toegewezene gewesten door de troepen der Geallieërden bezet zouden worden; alles ten koste van België. (*Mess. de Gand.*)

— Het gisteren avond aangekomen protokol, verzekert men, voert no. 50 en niet no. 52. De aanleiding tot hetzelve is het volgende, door den heer *Verstolk van Soelen* op de boodschap der vijf Mogendheden gegeven, antwoord:

„Het staat de vijf Mogendheden wel vrij, tegen Holland krijgstoerustingen te „maken en 's Konings stilzwijgen naar hun goedvinden uit te leggen; maar Z. M. „de Koning der Nederlanden kent aan de Conferentie het regt niet toe, om „hem te vragen, of hij den 25 Oct. de vijandelijkheden zal hervatten; hij wil „zich deswege niet verklaren, en zijn besluit te dezen opzigte zal van de „omstandigheden afhangen." (*Belge.*)

— Het antwoord van Koning *Willem* aan sir *Charles Bagot*, waarop deze naar Londen de depêche heeft gezonden, die het uitzeilen van 14 bodems der Engelsche vloot naar de Schelde, ter beletting van het hervatten der vijandelijkheden, ten gevolge zal hebben, is van dien aard geweest, dat hetzelve den Engelschen gezant op het gevoeligst heeft moeten treffen. Wij weten niet, in welke bewoordingen dat antwoord van Koning *Willem* is vervat geweest, maar dit weten wij, dat, — bij eene andere gelegenheid, aan de Londensche Conferentie gevraagd hebbende, wie hem de betaling der ten laste van België te brengen schuld zoude *waarborgen*, en de Conferentie hem geantwoord hebbende, dat *zij zelve* hem dien *waarborg* zoude verschaffen, — Koning *Willem* geantwoord heeft, dat *die waarborg* niet geldende was; want dat de groote Mogendheden hem reeds zijn koningrijk der Nederlanden hadden gewaarborgd, en dat dit koningrijk niet meer bestond; en dat overigens alle die *waarborgen* der Conferentie op niets uitliepen, dan op protokollen, die de zaken niets verder bragten. (*Journ. de Comm. d'Anvers.*)

— In de *Rhein- und Mosel-Zeitung* leest men het volgende berigt uit Rotterdam, van den 26 October: „De gemoederen in Holland zijn tot het uiterste opgewonden; men heeft slechts éénen wensch, namelijk dien, dat de Koning het traktaat der Conferentie niet aanneme. Bij al de liefde der Oud-Nederlanders jegens Koning *Willem* den Regtvaardigen, *is het echter niet vóóruit te zien, wat er zoude kunnen geschieden*, indien de Regering de 24 artikelen mogt aannemen.

Van den 2*den*. Onze partikuliere brief uit 's Gravenhage verzekert ons, dat aldaar gisteren avond geene latere tijdingen van Brussel waren ontvangen, dan die, welke de *Staats-Courant* van heden behelst. Men wachtte naar alle vermoeden met de eerste berigten het narigt, dat de Kamer der Afgevaardigden zich met de 24 artikelen zoude hebben vereenigd. Aan de in het Engelsche ministeriële avondblad daaromtrent gemaakte berekening is ook te eerder geloof te hechten, wanneer men zich herinnert, hoe juist dat blad de afloop der stemming over de verkiezing van Prins *Leopold* had weten te voorspellen. Een bijzondere brief van Brussel maakt insgelijks melding van het zeggen van den Afgevaardigde van Antwerpen, *Osy*, in de Brusselsche Kamer, „*dat alles naar een herstel der vorige orde van zaken heenliep*," en wordt deswege aangemerkt, dat gemelde heer

schrijft met van ...
...nd is, dan de meeste zijner medeleden; het laatstgemelde, namelijk, zou- ... bij den tegenwoordigen stand der zaken en de mislukking van den ministe- ...n maatregel in Engeland, waarlijk genegen zijn, om de dadelijkste bewij- ...te geven, dat geenerlei uitbreiding van gebied in deszelfs bedoelingen ligt. ...de over Engeland ontvangene tijdingen van Brussel, tot de dagteekening van 30sten, maken nog geen gewag van eene eindelijke stemming in openbare ...ng. Doch de *Morning-Herald* van Maandag, den 31 October, behelst een' ...ikulieren brief uit Brussel, gedagteekend den 28sten, waarin de aanneming het voorstel der Conferentie als buiten allen twijfel wordt voorgesteld; men ...t het aldaar al meer en meer daarover eens, zegt de briefschrijver, en in- ...t het mogelijk ware het land van woelgeesten te verlossen, dan zoude men minste op nog een jaar vrede kunnen rekenen. Doch wordt daarin verder ...eld, dat de Oranje-partij van dag tot dag veld wint; de heer *Henry de ...ckère* had gezegd, dat er thans voor de bewoners van Limburg niets anders ...bleef, dan hoe eer hoe liever de Oranje-vlag op te hijschen, en zich maar goed zij konden met Koning *Willem* te verstaan; de correspondent van den *...ning-Herald* was van meening, dat ook wel andere provinciën, dan Limburg, ...ttoe genegen zouden zijn. Hij meldt verder, dat sir *R. Adair*, op eene hem ...ne vraag, zich zoude hebben laten ontvallen: *affairs are anything but setled*, zaken zijn alles behalve op eenen vasten voet).

BREDA *den* 31 *October*.

Morgen, den 1sten, vertrekt de Prins veldmaarschalk met zijn hoofdkwartier ...ar 's Bosch, alwaar toebereidselen gemaakt worden, hetzelve op eene waardi- ...e wijze te ontvangen. Op dienzelfden dag zal Prins *Willem*, oudste zoon van ...K. H. den Prins *van Oranje*, eene divisie reserve rijdende artillerie, onder bevelen van den majoor *Kamaer*, op de Cromvoortsche heide in oogenschouw ...men en zien manoeuvreren. Men zegt, dat de genoemde jonge Prins eenigen ...d bij het leger zal verblijven. Te Tilburg is hij dagelijks bij de exercitiën ...n de afdeeling grenadiers tegenwoordig geweest.

Met de verplaatsing van het algemeen hoofdkwartier van Tilburg naar 's Bosch, ...rden tevens die der onderscheidene divisiën naar andere plaatsen overgebragt; ...o zal de luitenant-generaal *van Geen* zijn hoofdkwartier te Tilburg, en de ...rtog *van Saksen-Weimar* het zijne te Boxtel vestigen.

Gisteren middag is het detachement pontonniers, dat de Terheiden gelegen had, ...rgezeld van een aantal pontons, te 's Bosch aangekomen.

— De bewegingen van ons leger, den 23 dezer begonnen, zijn thans geëindigd ...et zich in eene geduchte defensive stelling te plaatsen, die echter, zoo wij ...t goederhand vernemen, van dien aard is, dat hetzelve hieruit dadelijk in eene ...ensive stelling kan overgaan, zoo de vijand het durfde wagen, het grondgebied ...nvallend te schenden. Deskundigen, die de bedoelingen van onzen veld-maar- ...chalk vermeenen te kunnen vermoeden, vinden in de aangenomene stelling van ...ns leger wederom de duidelijkste blijken van Zijne buitengewone talenten als ...eldheer en tevens als staatsman.

— Op de voorposten blijft het alles rustig en nergens vertoonen zich vijande- ...ke troepen.

BELANGELOOSHEID VAN LORD *GREY*.

In eene dezer dagen verschenen *brochure* treft men de volgende bijzonderheid, Engelands eersten minister betreffende, aan:

»Het Engelsche dagblad *the Age* behelsde, in deszelfs nommer van den 31 Augustus 1831, een artikel, waaruit blijkt, dat de *deugdzame* Engelsche volks- vriend, binnen slechts negen maanden, geslaagd is, om voor 100,000 p. sterl. (1,200,000 gulden) in pensioenen, posten en *sinecuren* aan onderscheidene leden zijner familie te bezorgen. Indien dus Engeland, dezelfde progressie volgende, het onschatbaar geluk zoude moeten genieten, om nog gedurende twintig jaren zulk een' minister als lord *Grey* te bezitten, zoude de *belangeloosheid* van dien edelen apostel der volks-souvereiniteit op het laatst aan den armen *John Bull* eene kleinigheid van 3 millioenen p. st. (36 millioenen gulden) 's jaars kosten! Men moet bekennen, dat er voor de volken een groot genoegen in gelegen is, om van honger om te komen, wanneer zij slechts geregeerd worden door minis- ters, die, of uit de barrikaden verrezen, of zulk eene geboorte ten volle waard zijn." (*)

GOEDE TROUW VAN LORD *PONSOMBY*.

In dezelfde *brochure* wordt de verachtelijke rol, door den zwager van Enge- lands eersten minister, gedurende de Belgische onlusten vervuld, blootgelegd. Als een klein bewijs van 's mans staatkundige probiteit, kan het volgende dienen. Het is bekend, dat onder de verschillende partijen, die België verdeel den en zulks nog doen, de Oranje-partij niet de minstbeteekenende was. Zij vereenigde, op weinige uitzonderingen na, allen, die in België tot de verlicht- ste en geachtste volksklassen behoorden. Deze zagen, hetzij in eene geheele of gedeeltelijke terugkeering onder het voormalig stamhuis, den eenigen weg tot herstel van het verwoeste geluk van België, en wendden zich, tot bekoming van de vervulling hunner wenschen, in petitiën aan het Londensche Congres. In weerwil der moeijelijkheden en gevaren, waaraan deze Belgen, die hunne belangen het best inzagen, zich blootstelden, werden er echter een groot getal petitiën onderteekend. Sommige dier petitiën werden door de onderteekenaars zelven naar Londen overgebragt. Eenige echter, van meer dan VIJFTIENHONDERD der geachtste namen voorzien, werden aan lord *Ponsomby* ter hand gesteld, ter verdere bezorging aan de Conferentie. Deze diplomaat nam de papieren tot dat einde aan, maar — hield ze achter. De Conferentie heeft die stukken nim- mer gezien, omdat het in het ondersteld belang van Frankrijk en Engeland was, bij de Conferentie het denkbeeld levendig te houden, dat men in België geene *Nassaus* meer wilde.

Hoedanig men ook over de geheele of gedeeltelijke terugkeering van België onder de vorige regering moge denken; in de beoordeeling van *Ponsomby's* handelwijze kan bij regtschapenen geen verschil bestaan.

ROTTERDAM *den* 2 *November*.

Volgens tijdingen uit Maastricht, van den 25 October, is alles aldaar, gelijk tijdens de wapenschorsing, in denzelfden staat gebleven. In de omstreken der vesting bevinden zich geene Belgische troepen, zoodat de vrije gemeenschap tusschen de landlieden der omliggende dorpen en de vesting ongehinderd blijft voortduren, en levensmiddelen van allerlei aard, inzonderheid granen, in over- vloed aangebragt worden. Binnen de vesting heerschte de grootste rust en orde.

Zekere notaris *Libens*, die als zoodanig den eed aan het Belgisch gouvernement gedaan had, om in het nabij gelegen dorp Kan te practizeren, en die sedert bin- nen Maastricht gekomen was, zou, volgens bevelen van den Opperbevelhebber, met den 1 November de stad moeten ontruimen. Sedert den 25sten hadden de Belgen in de naast gelegen plaatsen onderscheidene maatregelen genomen, die getuigden, dat zij voor een nieuw bezoek van de Hollanders niet weinig be- vreesd waren; zoo was het geheele tribunaal van Tongeren naar Luik verplaatst en al de ambtenaren, zoowel als de advokaten, procureurs en deurwaarders, derwaarts vertrokken; ook waren den 25sten alle papieren van den burgerlijken gouverneur van Hasselt uit vrees naar Luik overgebragt, en, om dezelfde be- weegredenen, de heer *van de Weijer*, substituut van den arrondissements-kom- missaris te Tongeren, uit Valkenburg naar Luik gevlugt. In den avond van den 24 en 25sten hadden eenige muitelingen te Sittard de Belgische vlag op de markt andermaal geplant, en bij zekeren heer *van den Appel* de glazen ingewor- pen, welke daarop de wijk naar Maastricht moest nemen. Overigens hadden de Belgen, omstreeks en na den 25sten, verscheidene stukken geschut van Luik over Tongeren naar Venlo vervoerd; vele Belgische troepen waren ook derwaarts getrokken.

De geruchten, alsof de Belgen eene vrij aanzienlijke magt te Turnhout zou- den vereenigd hebben, worden thans tegengesproken.

— Zondag heeft men te Vlissingen, op de hoogte van de Wielingen, eene En- gelsche stoomboot waargenomen, welke men meende, dat aldaar peilde, hetwelk tot onderscheidene geruchten en gissingen aanleiding heeft gegeven. Men bespeur- de in de vesting eene meer dan gewone beweging en waakzaamheid; ook wilde men weten, dat de vice-admiraal *Gobius* een' officier met eene stoomboot naar het Engelsche vaartuig heeft gezonden, die in den namiddag is terug gekomen, toen ook de Engelsche stoomboot uit het gezigt is verdwenen. Verder schijnt de uitslag van die zending nog geheim te zijn.

Gemelde stoomboot sedert weder genaderd zijnde, ligt thans voor Vlissingen geankerd.

— Zaturdag is te Vlissingen van Bergen-op-Zoom over het Sloe een adjudant getrokken is.

— Onder de Belgische burgerwachten heerscht zoo weinig krijgstucht, dat een bataljon, tot den eersten ban der Leuvensche burgerwacht behoorende, dat van Lier, wegens herhaalde ongeregeldheden, door den kommanderenden divisie-ge- neraal naar Leuven terug gezonden was, naar Mechelen is gemarscheerd, aldaar, ondanks de bevelen der militaire overheid, nachtverblijf gehouden heeft en ver- volgens, in plaats van naar Leuven, naar Antwerpen is getrokken.

Te Antoing zouden bij de loting voor de burgerwacht oproerigheden plaats ge- had hebben, waarbij zelfs eenige lieden gekwetst waren.

NIJMEGEN *den* 1 *November*.

Gisteren is alhier de order aangebragt, dat er ten spoedigste een begin moet worden gemaakt met het aanleggen van een geretrancheerd kamp rondom deze vesting, aan de landzijde, te beginnen aan het fort *Krayenhoff* en eindigende aan den Hunnerberg. Men is reeds begonnen met het uitsteken van hetzelve.

GRONINGEN *den* 31 *October*.

Heden overleed alhier, in een' vierentachtigjarigen leeftijd, onze achting- waardige Stadgenoot MARCUS JAN BUSCH, die meer dan eene halve eeuw, tot heil zijner medeburgers, de Genees- en Vroedkunde te Groningen uitoefen- de, en in de hoogste mate de algemeene achting verdiende en genoot, door rondheid van karakter en ongeveinsde deugd. Op denzelfden dag, dat hij, een- enzestig jaren vroeger, den Doctor-graad verkreeg, maakte de dood een weldadig einde aan zijn langdurig en afmattend lijden gedurende de laatste maanden. Niet zij alleen, die nu nog aan zijne zegenrijke kunst gezondheid en leven te danken hebben, maar alle inwoners dezer Stad vereeren de nagedachtenis van den verdienstelijken en braven Man, wien ieder weldenkende reeds lang den eikenkrans geschonken had voor maatschappelijke deugd. — Vrede zij zijne asch!

Mengelingen.

SCHOOL-ONDERWIJS.

Wij zijn in ons kleine, maar reine Nederland in vele opzigten de beschaafdste landen vooruit, bovenal in het volks-onderwijs. De lagere Scholen hebben een' hoogen trap van deugdelijkheid bereikt en vele middelen worden er aangewend, om, zonder beleediging van ouderlijke regten, dezelve druk bezocht te krijgen. Er is intusschen in andere landen nog wel het eene en andere, dat hier behartiging of op- merking verdient. Wij zullen een paar voorbeelden aanhalen. In sommige Vorstendom- men van Saksen zijn de Ouders verpligt, hunne kinderen ter school te zenden, of bij gebreke van dien aan te toonen, dat zij te huis doelmatig onderwijs ontvangen. Die geen van beiden doet, wordt bij de Regtbank vervolgd. Het schoolgeld wordt daar ook niet aan den Meester betaald, maar aan den Lands-ontvanger, die hetzelve als belasting in- vordert, en den Onderwijzer volledig ter hand stelt. In Frankrijk is nu aan de Tweede Kamer eene wet op het onderwijs voorgesteld, bij welker voordragt de Minister ver- klaarde, »dat de *vrijheid van onderwijs*, die bij de nieuwe Fransche grondwet »is verzekerd, redelijker wijze niets anders kan beteekenen, dan dat ieder inge- »zeten het regt heeft eene school te openen, *zoodra hij van zijne bekwaamheid en* »*zijn zedelijk goed gedrag bewijzen heeft gegeven.*" — Dit is het beginsel, hetwelk bij ons reeds lang is gehuldigd en vooral den afval van de domme Belgen heeft ver- oorzaakt. Hier volgt dus Frankrijk ons. Maar wij mogten het wel volgen, door eene andere bepaling, echter *gewijzigd*, over te nemen. Zij luidt dus:

»Elke gemeente zal verpligt zijn, alleen of in gemeenschap met eene naburige »gemeente, eene eigene school op te rigten, waarvan de Onderwijzer door den »Burgemeester zal worden benoemd. Aan zulk eenen gemeentelijken Onderwijzer »zal een behoorlijk schoolgebouw en eene jaarwedde van ten minste 200 franken, »uit de kas der gemeente, verzekerd worden. Hij zal verpligt zijn, aan de armen- »kinderen voor niet onderwijs te geven, en van zijne overige leerlingen een school- »geld genieten, waarvan het bedrag door den Gemeenteraad zal worden vastge- »steld. De gemeente zal, om de kosten der oprigting eener lagere school te dek- »ken, 5 opcenten op de aldaar geheven directe belastingen kunnen heffen. Bij »volstrekt onvermogen der gemeenten, zullen door het departement of uit 's Rijks »kas daaraan onderstandgelden verleend worden."

Nog verdient opmerking het voorstel, in Parijs aanhangig, van den heer *Las- Cases*, »dat ieder ingezeten, die, tien jaren na het in werking brengen der wet, »vijfentwintig jaren bereikt heeft en dan geene bewijzen bijbrengt, dat hij lezen »en schrijven kan, van zijne *burgerlijke regten* verstoken zal zijn."

Men kan al deze wetten en voorslagen voor ons in twee opzigten belangrijk noe- men; vooreerst, dat er bij gezorgd wordt voor eene behoorlijke bezoldiging der Onderwijzers, en vervolgens, dat men zoo veel mogelijk aan alle kinderen de eerste beginselen van beschaving wil mededeelen. In deze twee opzigten toch schijnt ons nog het meeste te ontbreken. Over de kosten, die de verbetering in dezen na zich sleept, bekommere men zich niet. De Staat kan zijn geld nooit zoo voordeelig besteden, dan aan het volks-onderwijs. De rente is meer, dan 100 proCent. Waar ruime scholen zijn, behoeven slechts naauwe gevangenissen, bedelaars-gestichten, werk- huizen en dergelijke dingen te zijn. Ook mag de Staat, als een verstandig Vader, wel denken, dat geen uitzet voor zijne kinderen beter is, dan eene opvoeding, die hoofd en hart vormt. Daarmede komen menschen en volken verder, dan met groote kapitalen. Nijverheid, handel, kunst en wetenschap vindt men bij hen, en zij vragen niet: »Hoe zal ik bestaan?"

LIJST VAN NEDERLANDSCHE SCHEPEN, WELKE DE *SOND* GEPASSEERD ZIJN.

Den 23 Oct. H. G. Sap, *Jantina Annechina*, van Stokholm naar Amsterdam.
« « « E. E. de Vries, *Kinderdijk*, van Riga naar Brest.
ELSENEUR den 24 October 1831.

(*) Bij het hoog afkeuren van deze eigenschap des Engelschen ministers vergete men echter niet, dat het *nepotismus* ook aan deze zijde van het kanaal gehuldigd wordt. Me- nigeen, die, in het zoogenaamd belang der schatkist, *vreemden* hunnen regtmatigen eigendom zelfs zoude onthouden, maakt er geene zwarigheid, veel minder zonde van, om de ont- lastbronnen der schatkist, zoodra de gelegenheid slechts gunstig is, over zijne lieve *be- trekkingen* te laten vloeijen.

zijn gesteld, aan dat Vaderland langer hunne dienst toe te wijden, of van de behoeftige betrekkingen, nagelaten door hen, die op het bed van eer zijn gesneuveld. Elk zal zich opgewekt gevoelen, het edel voorbeeld te volgen van *Hare Keizerlijke Hoogheid Mevrouw de Prinses van Oranje*, die aan de Kommissie de officiële toezegging heeft gedaan, om deze Loterij met Hoogstderzelver eigen handwerk te vereeren; want daar, waar de stem van menschlievenheid en dankbaarheid roept, om diensten aan het Vaderland bewezen te erkennen en de rampen daarbij geleden te verzachten, kan geen Nederlander in gebreke blijven, om zijn aandeel in eene zoo heilige schuld te voldoen.

S. BROUWER.
H. DE RANITZ.
G. VAN CALCAR, JUNIOR.
J. OOMKENS.

, Mijne Echtgenoote D. T. BULTHUIS beviel heden morgen voorspoedig van eenen ZOON.
Kloosterburen R. A. VENHUIS.
den 1 November 1831.

, Heden avond overleed alhier, na eene korte doch hevige ziekte, ons geliefd Dochtertje EVERDINA VAN KETWICH, naauwelijks 8 weken oud.
Dit berigt dient zoo wel voor algemeene als bijzondere kennisgeving.
Groningen C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.
den 28 October 1831. E. J. HOITSEMA,
geb. WILBRINK.

, Na eene langzaam toenemende verzwakking, overleed heden ochtend, in den ouderdom van bijna 84 jaren, onze hartelijk geliefde Oom, de Heer MARCUS JAN BUSCH, Medicinae Doctor, Archiater en Physicus dezer Stad, Vice-President van de Provinciale, en Lid van de Stedelijke Kommissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt. Algemeen geacht om zijne verdiensten als geneesheer, om zijne edele hoedanigheden als mensch en burger, leefde hij in de getrouwe betrachting van zijne maatschappelijke pligten en stierf in het ootmoedig geloof des Christens, ons nalatende de weemoedige gedachte, dat wij in hem het liefderijk en deelnemend hoofd onzer Familie verliezen.
Groningen M. J. ADRIANI,
den 31 October 1831. mede namens de overige Familie.

, Heden overleed, tot onze bittere droefheid, na eene hevige ziekte van 14 dagen, onze jongste Zoon, de Wel Edel Gestrenge Heer *Mr.* JOZUA WIENTJES POST, in leven *Advokaat bij de Regtbank van Eersten Aanleg te Winschoten*, in den bloeijenden ouderdom van 36 jaren, 8 maanden en 12 dagen.
Familie en Bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving als eene bijzondere aan te nemen.
Winschoten E. POST.
den 31 October 1831. J. POST,
geboren VAN UILDRIKS.

, Na een zeer smartelijk lijden, overleed heden nacht, ten huize van H. K. BOSVELD, onze waarde Zuster JOHANNA JANSSONIUS, in den ouderdom van ruim 53 jaren.
Deze diene tot kennisgeving aan hare en onze Vrienden en Bekenden.
Groningen J. F. JANSSONIUS.
den 1 November 1831. Uit aller naam.

, Op heden, den 1 November 1831, des namiddags te half twee, overleed alhier, in den ouderdom van bijna 55 jaren, JANTJE VLEISMAN, geliefde Echtgenoote van
J. EBERS.

, VERKOOPING van BOEKEN,

ten huize van den Logementhouder H. VAN DER LAAN, aan de Groote Markt, op *Maandag* en *Dingsdag*, den 7 en 8 November, waarvan de Catalogus bij W. VAN BOEKEREN te bekomen is.
Dezelfde geeft heden uit: ZEGEZANG *op den plegtigen intogt van Nederlands Vrijwillig Uitgetrokkene* STUDENTEN, van F. C. DE GREUVE, Hoogleeraar te *Groningen*, in Muzijk gebragt door E. R., à 75 Cents.

, Verkooping van *Schilderijen* in Olieverf,

eenige PLATEN en TEEKENINGEN, welke, ten overstaan van eenen bevoegden BEAMBTE, op *Woensdag*, den 9 November 1831, des namiddags te 2 uren, ten huize van den Kastelein R. J. TIDDENS, in het *Huis de Beurs*, te *Groningen*, publiek zullen worden Verkocht; des voormiddags van 9 tot 12 uren is alles te bezien.
Degenen, welke genegen zijn, hier nog iets bij te laten Verkoopen, gelieven hetzelve in tijds aan bovengenoemde op te geven.

, Mr. G. J. KEISER, openbaar Notaris, ter residentie van *Groningen*, is voornemens, op *Zaturdag*, den 5 November 1831, des morgens te elf uren, ten huize van den Kastelein H. KELDERHUIS, aan de Noorder haven, te *Groningen*, publiek, op Strijkgelds Conditiën, te Koop te presenteren: een TJALKSCHIP, genaamd *DE VROUW GEZINA*, met deszelfs OPGOED en TOEBEHOOREN, volgens Inventaris, liggende hetzelve thans in het Zuiderdiep bij de Marwiks-pijp. Tot de bezigtiging van Schip en Toebehooren is nadere informatie te bekomen ten Kantore van de Heeren HUND en COMP., in de Schuitemakersstraat. Om alles dadelijk te aanvaarden.

, Op *WOENSDAG*, den 9 November aanstaande, des morgens te 10 uren, zullen voor het Huis, laatst bewoond door den Poortier H. BUIREMA, voor de Ooster poort, publiek worden Verkocht: 1 EIKEN KISTKABINET, 1 VUREN BUREAU, STOELKLOK, TINKAST, TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, GLAS-, WIT- en AARDEWERK, THEEGOED, VERLAKT GOED, KOPER, TIN, IJZER- en BLIKGOED, BEDDEGOED, MANS LIJFSTOEBEHOOREN, LINNEN, ZILVER, VOGELKOOIJEN, ENZ. Alles te bezien des daags vóór den Verkoop, des morgens van 10—12 en des namiddags van 2—4 uren, en nog op den dag van Verkoop van 11—12 uren.
E. J. OFFERHAUS, *Nots.*

, HOUTVEILING.

Notaris J. J. DE BLECOURT zal *finaal* onder werkelijke *Houtkoopers* Veilen: drie Smaks Ladingen LAURWIGSCHE BALKEN, JUFFERS en SPIEREN, op *Zaturdag*, den 5 November aanstaande, des voormiddags te 10 uren, bij den Zaagmolen van WILKENS en ENGELSMAN, te *Veendam*, alwaar het Hout genommerd ligt.

, Mr. J. FRESEMANN VIËTOR, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, op *Vrijdag*, den 18 November 1831, des avonds te vijf uren, ten huize van den Logementhouder F. H. WISSEMANN, te *Winschoten*, ten overstaan van den Heer VREDEREGTER, in openlijke Veiling te Verkoopen:
I. Den EIGENDOM van eene Behuisde *Boerenplaats*, groot 42 schatgevende Bunders, in twee opstrekkende Heerden, te *Oude Beerta* gelegen, bij de Weduwe LAMMERT PIETERS DIJKEMA aldaar onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Martini verschijnende, huur van *f* 480 — 00.
II. Den EIGENDOM van eene Behuisde *Heemstede* en *Tuin*, in de *Beerta* gelegen, bij den Medicinae Doctor A. SMIDT aldaar onder vaste beklemming in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Mei verschijnende, huur van *f* 7 — 50.
De Voorwaarden van Verkoop zullen acht dagen bevorens ter lezing liggen ten Kantore van
Mr. J. FRESEMANN VIËTOR.

, Mr. J. D. TRESLING, Advokaat en Notaris, residerende te *Slochteren*, gedenkt, op *Zaturdag*, den 19 November 1831, des voormiddags te 10 uren, ten huize van den Kastelein H. J. BOELMANS, te *Slochteren*, publiek te Veilen en te Verkoopen:
I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, geteekend no. 81, met nog een LOS SCHUURTJE en STOOKHUT, en het HEEM, waarop genoemde Gebouwen staan, met TUIN en APPELHOF, benevens 33 Bunders BOUW- en WEIDELAND, staande en gelegen onder *Scharmer*, en nog 1 Bunder 98 Roeden en 40 Ellen LAND, gelegen onder de *Harkstede*.
II. 8 Bunders 56 Roeden WEIDELAND, onder de *Scharmer* gelegen.
III. 10 Bunders 41 Roeden 80 Ellen VEEN en HOOILAND, mede aldaar gelegen.
IV. 5 Bunders 23 Roeden 90 Ellen VEEN en HOOILAND, mede aldaar gelegen.
V. 11 Bunders 55 Roeden HOOILAND, mede aldaar gelegen.
VI. 5 Bunders 61 Roeden 10 Ellen VEEN en HOOILAND, mede aldaar gelegen.
Nadere informatiën hieromtrent zijn te bekomen ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris, terwijl de Conditiën van Verkoop aldaar en ten Huize Verkoop, 8 dagen bevorens, ter lezing zullen liggen.
Mr. J. D. TRESLING.

, Na bekomene Regts autorisatie, zal, in de maand December aanstaande, tijd en plaats nader te bepalen, publiek ter Verkoop worden gepresenteerd:
Eene aanzienlijke BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, no. 131, met VEN en TUINEN, en ongeveer 44 Bunders BEKLEMD LAND, tot huur de *f* 519 — 00, benevens 30 Bunders EIGEN LAND; alles gelegen te *wolda*, en laatst bewoond geweest door HARM DERKS DIJKSTRA.
Nadere informatiën ten Kantore van Mr. R. DE SITTER, Notaris te *schoten.*

, In de maand December of Januarij aanstaande, tijd en plaats nader te bepalen, zal publiek te Koop worden gepresenteerd:
Eene aanzienlijke *BOERENPLAATS*, bestaande in eene kapitale BOEREN BEHUIZING en ruime VRIESCHE SCHUUR, geteekend no. 216, met bijzondere GEBOUWEN, *MENTEKEMA* genaamd, mitsgaders de VASTE, ALTIJDDURENDE, ONOPZEGBARE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 1135 Bunders kostelijk *Binnen-*, *Uiterdijks-* en *Polderlanden*, *Kwelder* en *Aanwas*, staande en gelegen te *Uithuizen*, doende des jaars tot huur *f* 783 — 00, en zulks in Massa of in Twee Percelen; zullende in het laatste geval, de Boeren Behuizing *Mentekema*, met de Beklemming van 81 Bunders *Binnen-*, *Uiterdijks-* en een gedeelte *Polderlanden*, jaarlijks tot huur doen *f* 567 — 00, en de Beklemming van 54 Bunders *Polderlanden*, waarop de Kooper eene Behuizing zal mogen zetten, en, naar verkiezing, timmeren, met *Kwelder* en *Aanwas* (groot pl. min. 30 Bunders), tot huur doen *f* 216 — Wordende deze Boerenplaats en Landerijen in eigendom bezeten bij en gebruikt door JAN W. DOORNBOSCH. — Informatiën zijn inmiddels te bekomen te *Middelstum*, ten Kantore van den ondergeteekende
Mr. H. VAN MARLE,
Notaris.

, HEDEN MORGEN, te elf uren, zal, op de Groote Markt, worden verkocht: eene partij BLOEMEN en ORANJE-HUIS-GEWASSEN.

, DONDERDAG, den 10 November 1831

des voormiddags te 10 uren en vervolgens, zullen, door de *Firma* BOS & COMP., voor de Behuizing van den Koopman A. H. HES, in de Brug-straat, worden Verkocht: wel geconserveerde HUISMOBILIA, bestaande in STAAND UURWERK, spelende 7 Airtjes, TAFEL-PENDULE met Slagwerk, fraaije MAHONIEHOUTEN HOEKBUFFETTEN, dito SECRETAIRE, KABINET, TOREN, STOELEN met Trijpen en Matten Zittingen, heldere SPIEGELS, benevens eene groote KOLOMKAGCHEL, eene dito KOOKKAGCHEL, ENGELSCHE VUURHAARD met Chineesch Koper, TURFVAT met Koperen Hoepels en andere, TAFELS, KLOK- en GANGLANTARENS, VLOERKLEEDEN, KOPER, TIN, BLIK, IJZER en VAATWERK, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, best BEDDEGOED, JAPONSCHE en WOLLEN DEKENS, en veel meer andere MEUBELEN en GOEDEREN; te bezien daags bevorens, den 9 dezer, des voor- en namiddags van 10 tot 12 en van 2 tot 4 uren.

, BIJ TOEVAL *UIT DE HAND TE KOOP*: eene weldoortimmerde HEEREN BEHUIZING, staande in de Nieuwe Boteringe-straat, te *Groningen*; informatie der ondert igt is te bekomen bij den Bewoner en Eigenaar van dezelve,
Mr. S. GOCKINGA.

, UIT DE HAND TE KOOP

eene BEHUIZING, zijnde eene *BAKKERIJ* en *HERBERG*, met eenen TUIN, staande en gelegen te *Nieuwolde*; alsmede eene BEHUIZING, zijnde eene *BAKKERIJ*, met eenen TUIN, staande en gelegen bij *'t Waar*, te *Nieuw Scheemda*. Nadere inlichting te bekomen bij HINDRIK S. VAN HOUTEN, bij *'t Waar.*

, Bij TOEVAL *TE HUUR*: eene KOOPMANS BEHUIZING, geschikt tot vele Affaires, van ouds en nog thans een florisante *KRUIDENIERS-WINKEL*, met veel Gerijf, als: Winkel en Kantoor, een Kamer en Achterkeuken, twee roijale Bovenkamers, opene PLAATS met Put en Regenwater, een HOFJE en BLEEKVELD, staande en gelegen op de Nieuwe Weg; te aanvaarden op Conditiën, als gemaakt kunnen worden. Te bevragen bij C. WIERMAN; — bij wien ook zijn te bekomen: beste GROENE en GRAAUWE ERWTEN, ZEEUWSCHE BOONEN, beste oude JAVA KOFFIJBOONEN, de 5 Oncen 40 Cents, SUIKERS, WITTE en BRUINE MOSTAARD, JENEVER en BRANDEWIJN, en verder alles, wat in zoodanige Winkel behoort, alles tot de minste Prijzen; verzoekt gunst en recommandatie en belooft eene prompte behandeling. Ook rekommandeert de ondergeteekende zich bij een ieder', om ZUURKOOL in te Zetten en te Schaven, gelijk hij lange jaren bij voorname Lieden heeft gedaan en thans nog doet.
C. WIERMAN,
Koopman in de Pelster-straat, roode lett. F no. 76.

Eene roijale BOVENWONING *TE HUUR*

tegen den eersten Januarij of op den eersten Mei 1832.
Te bevragen bij den Heer G. DE BOER, aan de Vischmarkt alhier.

, Te *HUUR*, om op 1mo Mei 1832 te aanvaarden: eene BENEDENWONING, staande op Schoolholm, te *Groningen*, thans bewoond door Mejuffrouw DE RHOER. Te bevragen bij den Heer A. K. BULTHUIS, in de Brug-straat.

, Bij N. E. ROST, in de Oude

Kijk in 't Jat-straat, beste PUNCH SIROOP, per Flesch *f* 1 — 00, *f* 1 — 20 à *f* 1 — 40; alsmede vele andere soorten van ENKELE en DUBBELE LIKEUREN.

, F. R. SCHATTENBERG, aan de Vischmarkt,

maakt door deze bekend, dat hij heden heeft ontvangen eene schoone partij EFFENE KLEEDING-STOFFEN in verschillende prijzen, alsmede eenen aanzienlijken voorraad SAKSISCHE MERINOSSEN in moderne kleuren. Ook is hij buitengewoon gesorteerd in ZIJDEN en HAREN KRULLEN naar den laatsten smaak; zich daarom ten vriendelijkste aan zijne geëerde Begunstigers recommanderende.
Groningen den 3 November 1831.

, De ondergeteekende berigt bij deze, dat zij provisioneel de WIJNNEGOTIE en BONTWINKEL Continueert, en zich bij vernieuwing aan hare Begunstigers en anderen aanbeveelt, verzekerende eene even prompte bediening.
Wedw. ONNO ONNES.

154ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.
Trekking der Tweede Klasse.
Eerste Lijst. No. 7574, een prijs van *f* 1500. No. 6612, een prijs van *f* 1000.
Tweede Lijst. No. 8638, een prijs van *f* 5000. No. 3877, 8002, 15381, 14288, 9477, ieder een prijs van *f* 1000.
Derde Lijst. No. 1567 en No. 5739, ieder een prijs van *f* 1000.
Vierde Lijst. No. 15071, een prijs van *f* 20,000.

BURGERLIJKE STAND.
Van den 28 October tot en met den 3 November zijn alhier geboren 6 zoons en dochters; gehuwd geene; overleden 8 ouden en 4 jongen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN, *op de Beurs te* Amsterdam, *den 2 Novembe[r]*

			ge blev.				geb ev.
Werkelijke Schuld . 2 1/2 pc.	39 3/4 à 40 1/2		40 1/16	WeenerOblig.Metal.5	pc. 81	à 81 1/2	81 3/4
Uitgestelde dito	15/16 - 1		63/64	dito dito te Londen 5	—	-	
Kansbiljetten . . . . *f*	15 1/2 - 16 1/4		15 7/8	dito dito 2 1/2	—	-	
Stellen van Kansbiljetten *f*	-			Weener Bank-Actien . . *f*		-	
Amortisatie Syndik. 4 1/2 pc.	64 3/4 - 65 3/4		65 3/8	Aandeelen bij Rotschild . *f*		-	
dito dito 3 1/2 —	54 - 54 1/2		54 1/4	dito dito 2de Neg. 4	pc.	-	
Oorlogslasten . . . . 5 —	77 1/2 - 79		78 3/4	dito Rusland . . . 5	—	87 3/4 - 88 1/2	88 1/2
Schatkistbiljetten . . 6 —	87 3/4 - 88 1/2		88 1/8	ditoA.1828 en 1829 5	—	88 1/2 - 89	88 3/4
Anticipatie-biljetten 6 —	-			Rusl.Ins.op't Grootb. 6	—	56 3/4 - 57 1/4	57
Negotiatie 42 m. . . 6 —	85 3/4 - 86 1/4		86	dito Cert. dito 6	—	-	
Renversalen Neg. 42 m. . . .	9 3/4 - 10			dito dito te Hamburg 5	—	-	
Domein Losrenten . 2 1/2 pc.	-			dito negot. 1831. . 5	—	-	
Handel-Maatschappij 4 1/2 —	-			Aandeelen Polen . . . . . *f*		-	
Tiers Cons. op 21 Oct. 3 —	65 1/2 - 66 1/4		66	Oblig. Den. te Lond. 3	pc.	-	
Gec. Annuit op Nov. 3 —	83 1/4 - 83 3/4		83 5/8	Griekenl.te L 1 Neg. 5	—	16 1/2 - 18 1/4	18
Napels, aldaar gedom. 5 —	69 3/4 - 70 3/4		70 1/2	dito dito 2 dito 5	—	-	
Perpet.Spanje, Amst. 5 —	45 3/4 - 46 1/2		46 1/4	Columbia . . 1 Neg. 6	—	-	
dito dito, Parijs 3 —	29 1/2 - 30 1/4		29 7/8	dito . . 2 dito 6	—	-	
Obl. d. te P. en L. ged. 3 —	-			Mexico 5	—	-	
Uitgestelde Schuld . . . . —	6 3/4 - 7		6 7/8	dito 6	—	-	
Oblig. Weenerbank . 5 —	-			Brazilie 5	—	-	
ert. van orig. Ween. dt. Beo. Obl. . . 2 1/2 —	-			Grieken	—	-	

Te *Groningen*, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringe-straat. (Met *autorisatie.*)